

MĚLI BYCHOM ROZVOJOVÉMU SVĚTU VÍCE NABÍZET NAŠE LESNICKÉ KNOW-HOW

Rozhovor s Richardem Slabým,
pracovníkem hospodářské úpravy lesů
a účastníkem zahraničních rozvojových lesnických projektů

Veronika Lukášová

Vy kročme v rámci tohoto rozhovoru za hranice naší české lesnické „zahrádky“. Lesnictví mimo střední Evropu je jistě diametrálně odlišné od toho českého, v některých oblastech světa ani nelze styl nakládání s lesy nazývat lesnictvím. Jaké poznatky a zkušenosti, jaký nadhled můžeme získat poznáním lesů a lesnictví mimo náš geografický region? A neméně důležitá otázka: Co můžou dát rozvojovým zemím v oblasti lesnictví čeští lesníci a střeoevropské lesnictví s tradicí stovek let?

Jistě existuje více našich lesníků – cestovatelů, kteří by nás tímto tématem mohli provést. Já jsem si protentokrát vybrala Richarda Slabého, dlouholetého pracovníka ÚHÚL a účastníka několika projektů zahraniční rozvojové spolupráce. Jemu se cestování kromě práce stalo také největším životním zájmem.

Při západu slunce v Tunkhelu, Mongolsko.
Foto: Antonín Kusbach

Ing. Richard Slabý

Narodil se v Praze v roce 1958. Po absolvování lesnického učiliště v Pískách u Křivoklátku vystudoval SLTŠ Trutnov (1975–1979) a poté lesnickou fakultu VŠZ v Brně (1979–1983). V letech 1983–1994 pracoval v Lesprojektu/ÚHÚL jako taxátor, geodet a pracovník GIS, v letech 1994–2000 pak byl vedoucím skupiny GIS TopoL. V období 2001–2004 působil jako ředitel ÚHÚL. Poté se začal věnovat zahraniční spolupráci. Roky 2006–2007 strávil v Ženevě na Dřevařském výboru FAO/UNECE, kde vypomáhal při zpracování dat pro zprávu o evropských lesích v rámci MCPFE (dnes Forest Europe). Poté dva roky (2008–2009) působil v Kyrgyzstánu jako mezinárodní konzultant FAO pro Národní inventarizaci lesů. V roce 2013 pracoval šest měsíců na ředitelství FAO v Římě jako konzultant pro propagaci a prezentaci NIL v rozvojových zemích, zejména v oblastech východní Evropy a střední Asie. Od roku 2015 se věnuje aktuálnímu projektu rozvojové spolupráce v Mongolsku.

Má dva syny a největší koníčkem mu je podle jeho vlastních slov, kromě trempské a country hudby, jeho práce.

OD TAXACE A HÚL K ZAHRANIČNÍM PROJEKTŮM

■ **Svůj profesní život jste svázal s ÚHÚLem. Co bylo vaší hlavní pracovní náplní v době, kdy jste se aktivně věnoval ÚHÚL?**

Po fakultě jsem nastoupil na pobočku ve Staré Boleslavi, krátce na to jsem přešel do Hradce Králové. Kromě taxace jsem pracoval hlavně u geodetů. Už před revolucí měl Lesprojekt prvního sálového „Pac-karda“. K němu se koupil digitizér a začalo se s digitální evidencí ploch. Josef Fryml, který tehdy šéfoval geodetické skupině a fotogrametrii, oslovil Oldu Šmída a Ivana Synka a začaly se vytvářet první grafické programy. Zprvu měly za úkol jen planimetrovat, později i tvořit mapy, a tak vznikl program „TopoL“. Se společenskou změnou se rozšířily první stolní počítače a v souvislosti např. s restitučními pak nastala doba, kdy bylo potřeba vznikající metodiky z jednotlivých poboček sjednotit a následně změnit celou technologii tisků lesnických map. Na konci roku 2004 byla ustavena takzvaná „topologická skupina“ a v roce 2007 jsme už byli schopni dělat celoplošně digitální mapy lesních hospodářských plánů. Ze dne na den se tak změnila analogová technologie za digitální.

■ **V ÚHÚL jste působil v letech 2001 až 2004 jako ředitel, co vám toto období dalo a vzalo?**

V tomto období jsem ztratil jakýkoli kontakt s odborností, protože za tři roky digitální technologie udělala ohromný krok a vrátit se do rozjetého vlaku už bylo prakticky nemožné. Jedna etapa profesního života se tak uzavřela. Už na střední škole jsem snil o tom, že jednou budu součástí nějakých zahraničních projektů, protože to byl tehdy mimo jiné jeden z mála způsobů, jak vycestovat, takže volba byla jasná.

■ **Jak vlastně hodnotíte proměnu činnosti ÚHÚL řekněme za posledních 15 let?**

Vstupem ČR do EU v roce 2004 začaly platit i v lesním hospodářství pro nás nové ujednání předpisy, které bylo potřeba zavádět a uplatňovat v praxi. Ministerstvo zemědělství pověřilo ÚHÚL, který má celorepublikovou působnost, aby tuto konkrétní terénní práci zabezpečoval. Tím vznikly ÚHÚL od vstupu ČR do EU nové povinnosti. Ne vždy je činnost ÚHÚL ze strany vlastníků a správců lesů vítána, neboť se cítí, po mém soudu často oprávněně, ze

strany státu nadměrně zatěžování. Nicméně vím od svých spolupracovníků, že se naši zaměstnanci v terénu snaží vykonávat tyto ne vždy populární činnosti objektivně při zachování maximální zdvořilosti a slušnosti.

■ **V čem dnes vidíte smysluplnou náplň činnosti ÚHÚL? Bylo podle vás dobře, že taxace přešla do soukromých rukou?**

Mimo další činnosti, kterých je dnes opravdu velká škála, jsme se Národní inventarizací lesů zařadili mezi evropské země, které čerpají informace pro státní lesnickou politiku z těchto zdrojů již delší dobu, což je jednoznačně dobře.

Už v roce 2001 byly snahy privatizovat Oblastní plány rozvoje lesů. Tehdy jsem zastával názor, že by se nemělo stát, aby to dopadlo tak jako s taxací, kde oteže měly podle mně zůstat ve státních rukou u specializované organizace, která by garantovala nezávislost. Ta měla zadávat a přebírat práce na LHP/LHO a sama dělat alespoň dva tři referenční celky (například školní podniky a polesí), kde by se mohla taxace dále vyvíjet, jak z hlediska softwarů, tak metodiky.

Jelikož toto nebylo možné v případě OPRL garantovat, byl jsem tedy zásadně proti privatizaci, i když jako pravicevce založený člověk nejsem proti tomu, aby státní organizace spolupracovala se soukromým sektorem.

■ **V zemích v oblasti lesnictví s námi srovnatelně rozvinutých je taxace většinou v soukromých rukou, nebo ve státních?**

Úplný přehled nemám, nicméně to, že historickým vývojem byla u nás taxace jednotná a dnes, když přijde hajný z Karlových Varů, tak se vyzná v mapě v Ostravě, je samozřejmě výhoda a mnozí nám to závidí. Samozřejmě nám už nikdo nezávidí historickou zkušenost, která nás k tomu dovedla. I v lesnický rozvinutých zemích mají často jinak postavený LHP v jednom údolí a jiný v sousedním údolí.

Je dobře, že u nás i teď díky informačnímu standardu mapy a data vypadají všude víceméně stejně. Jinde je hospodářský plán, pokud je vůbec povinný, povětšinou zpracováván různými firmami, různým způsobem a musí splňovat opravdu jen ta nejdůležitější kritéria.

■ **Jak v této souvislosti hodnotíte současně platný lesní zákon? Myslíte si, že v případném novém lesním záko-**

ně má být zachována současná „přísnost“?

Jde o to, čemu říkáme „přísnost“. Ode mě těžko můžete očekávat, že odpovím, že by se měla zrušit dnešní podoba LHP a že by si měl každý dělat LHP podle svého. To by se, myslím si, mělo zachovat. Ale to přece ještě neznamená, že si tam vlastník nemůže vymyslet vlastní postupy a prosazovat svoje priority. Na druhou stranu, díky tomu, že jsou v legislativě hospodářské soubory, rámcové směrnice hospodaření a výstupy z Oblastních plánů rozvoje lesů, tak – když to trochu přehenu – pokud nastoupí mladý hajný a pozná smrček od borovice, pravděpodobně neudělá při hospodaření v lese úplnou botu.

Tedy: vždycky je jednodušší něco zbourat, než něco vybudovat.

■ **Existují – kromě středoevropských zemí – ještě někde typologické systémy jako součást hospodářské úpravy lesů?**

Opět nemám podrobný přehled, ale například známý český politik profesor Vladimír Krajina, významný účastník domácího protifašistického odboje, který musel utéct před komunismem a začal působit v Kanadě, postavil v Britské Kolumbii první – v uvozovkách – typologický systém na americkém kontinentu. Jde o biogeoklimatickou ekosystémovou klasifikaci lesů. Jeho poslední žák, profesor Karel Klinka, bývalý typolog Lesprojektu v Karlových Varech, říkal, že Britská Kolumbie by potřebovala osm našich typologických tabulek, protože je samozřejmě rozsáhlá a přírodní podmínky jsou hodně diferencované. Takže určitě existují, ale zdaleka nejsou tak propracované. Vždyť my vlastně nejsme lesníci, ale spíš zahradníci.

V NP Yosemite, USA. Foto: Jana Slabá

Kronocká sopka ve stejnojmenné rezervaci, Kamčatka. Foto: Antonín Kusbach

■ **Po vašich zkušenostech v zahraničí – v čem vidíte budoucnost hospodářské úpravy lesů? Existují technologie či postupy, ve kterých jsme pozadu?**

Svět samozřejmě kráčí dopředu, technika se vyvíjí neuvěřitelnou rychlostí, objemy stromů se dnes mohou měřit laserem na tisícinu kubíku, což se samozřejmě uplatní zejména ve vědě. Budoucnost HÚL je ale ve větším a sofistikovanějším využití dálkového průzkumu země (DPZ). Moderní technologie za pomoci DPZ dnes ÚHÚL například využívá ke zpřesnění NIL. V čem nám ale zřejmě trochu v minulosti ujel vlak, jsou matematické růstové simulátory. Finsko či Německo již má velmi dobře propracované modely vývoje lesa.

ČESKÝ LESNÍK V ZAHRANIČÍ

■ **Je podle vás lepší cestovat jako turista, nebo služebně?**

Dneska už je doba jiná, možná že kdybych studoval v dnešní době, nebudu tolik přemýšlet nad cestováním s prací, ale budu se snažit vydělat tolik peněz, abych mohl cestovat jako turista jen tam, kam chci.

Na druhou stranu při služebních pobytech vzniká velká přidaná hodnota, také se dostanete do míst a k lidem, kam by se turista nedostal, a to ani při cestování na vlastní pěst.

■ **Co byste poradil lesníkovi, který by chtěl získat nějaké zkušenosti v zahraničí? Kde začít?**

Myslím si, že příležitostí už je docela hodně. Obě lesnické fakulty vychovávají lidi pro práci v zahraničí. V Praze jde spíše o projekty zaměřené na subtropické a tropické zemědělství, protože dnes už je všeobecně známo, že kde není les, není voda, a zemědělství bez vody být nemůže. V Brně se rysuje prodloužení působení v Nikaragui, studenti si tak mohou reálně sáhnout na lesnictví v tropech. Začít ale musí každý praxí doma.

■ **Jaké předpoklady musí mít člověk, který chce jet pracovat na delší dobu do zahraničí?**

Jsou to předpoklady teoretické, tedy že by do toho měl mít chuť, protože taková práce nejde dělat na povel. V člověku musí být cestovatelská touha a snaha ve světě něco změnit. A důležitá je samozřejmě i jazyková vybava. Dnes už s tím není takový problém, v naší generaci to bylo horší.

■ **Stačí angličtina? Jaký další jazyk se v našem oboru v současnosti ve světě „neztratí“?**

Angličtina je dnes na mezinárodní úrovni takovou samozřejmostí, jako že má člověk dvě nohy a dvě ruce. Znalost angličtiny není žádná výhoda, ale naprostá nutnost. Pak se přidávají jazyky té které oblasti,

v mém případě to byla při pobytech v Kyrgyzstánu a nyní v Mongolsku především ruština. V mládí jsem se samozřejmě jazyk okupantů učit nechtěl, a když mi v Trutnově říkala profesorka ruštiny, že jí jednou budu určitě potřebovat v zaměstnání, oponoval jsem: „Jestli vám něco, paní profesorko, můžu slíbit, tak že se ruštinou nikdy nebudu živit.“ Můj první projekt byl na Kamčatce, druhý v Kyrgyzstánu a třetí v Mongolsku, tak jsem si vychutnal odříkaného chleba opravdu velký kus.

Rusko je dnes opět členem FAO a počet projektů v Rusku a zejména v ostatních postsovětských zemích narůstá.

EXPORT ČESKÉHO LESNICKÉHO KNOW-HOW

■ **Mnoho projektů rozvojové pomoci zprostředkovává FAO (Food and Agriculture Organisation). Běžný čtenář Lesnické práce nejspíš moc dobře nedokáže zhodnotit či pochopit význam podobných institucí. Vy jste s FAO spolupracoval, přibližte nám význam a smysl této nadnárodní struktury.**

V sedmdesátých letech zajišťovalo FAO komplexně rozvojové projekty a čeští lesníci stoupali po mohutném schodišti na ředitelství FAO v Římě pro pověření cestovat do Afriky, Jižní Ameriky či tropické Asie. Dnešní rozpočet FAO je miliarda dolarů za rok, z toho přes osmdesát procent spotřebuje na vlastní režii... Jeho dnešní úloha je už trochu jiná, protože tu jsou další organizace, jako je světová banka, rozvojové banky různých kontinentů či různé fondy a programy, které financují rozvojové projekty po celém světě, FAO už je dnes spíše v roli konzultanta, zprostředkovatele a poradce. Je rovněž důležitou platformou pro diskuzi a setkávání, ale projekty zajišťuje také.

■ **Jaké lesnické projekty FAO koordinuje nejčastěji?**

Například národní inventarizace lesů a krajiny, ty bývají prvním nutným předpokladem pro financování dalších rozvojových projektů. Většina rozvojových zemí má s FAO podepsaný národní programový rámec, dokument, kde je napsáno, na co by se daná země měla zaměřit. FAO vyšle svého člověka, který zjistí nejpálčivější problémy té které země, sepíše se tento dokument, který se postupně aktualizuje, a na základě toho se konkrétní země uchází o peníze na různé projekty. V dokumen-

tu nejde samozřejmě jen o lesnictví, ba naopak, jde zejména o zemědělství a potravinovou soběstačnost.

V rámci těchto projektů se potom uplatňují mezinárodní konzultanti. Mrzí mne, když všude slyšíme, že jsme země, která stojí a padá s vývozem. Přitom přemýšlíme jen, jak vyvézt auta a stroje, na které musíme železo koupit, v hutích topit uhlím, kterým si jenom dále ničíme životní prostředí... Máme také jiné obory vhodné k exportu, mezi nimi i středoevropské lesnictví.

Mohli bychom vyvážet lesnické know-how, které nás skoro nic nestojí. Holanďáci lesníci, ačkoli v porovnání s námi nemají skoro žádné lesy, zaplavili svět svými odborníky, ale my s vývozem lesnického know-how pořád neumíme pracovat.

■ Může to být například stále chybějící fungující platformou pro realizování transferu know-how?

Myslím že ano. Když chce někdo vyvézt auto, odveze ho na veletrh. Když chce ale někdo vyvézt lesnické know-how, je to složitější. Musí pozvat správné lidi, vše jim ukázat, navíc výsledek v té které zemi se rozhodně neukáže za rok, ani za pět. O to víc je ale výsledek trvalejší. Náš obor má obrovskou výhodu, že díky historickému vývoji máme stále necelých padesát procent státních lesů a obhospodařuje je de facto jeden podnik, který navíc disponuje reprezentačními prostory,

Údolí Altın Araşan, Kyrgystán. Foto: Richard Slabý

oborami, bažantnicemi. To je deviza, se kterou pořád neumíme pracovat a dostatečně jí nevyužíváme. Jiné obory potřebují Czech Trade, my máme Lesy ČR. Chápu, že se v oboru exportu know-how neangažují samy od sebe, jen by si přidělávaly práci. Ale kdyby dostaly zadání: „Založte akciovou společnost, do které natáhnete všechny obory lesnické činnosti, které budete zaštitovat,“ v horizontu deseti, patnácti let by se muselo ukázat, že pro české lesníky potom bude pole působnosti v rozvojovém světě poměrně široké.

■ Co by podle vás středoevropské, potažmo české lesnictví mohlo a mělo konkrétně vyvážet?

Když jsme se v roce 1979 po maturitě jako zážrakem dostali díky trutnovské lesnické škole na exkurzi do Finska, tak nám tam říkali: „Vy se ve střední Evropě snažte pěstovat cenné sortimenty, na co budete pěstovat dříví pro celulóžky a papírny? To můžeme vyrábět my. U vás je na to lesů, půdy a klimatu škoda.“ Samozřejmě, že u nás uplatnění horšího dřeva také musíme najít, nicméně střední Evropa by se podle mě opravdu měla soustředit hlavně na pěstování kvalitních sortimentů. Ale tohle není věc, kterou bychom mohli vyvážet do rozvojových zemí.

Svět se mění, tím, jak narůstá populace zejména v zemích třetího světa, tlak na přírodní suroviny je obrovský, Čína skupuje dřevo po celém světě. Kdykoli jsem přišel v Mongolsku k trati, jel po ní vlak naložený dřívím z Ruska, který samozřejmě v Mongolsku nekončí. Středoevropské lesnictví ale může světu nabídnout komplexní ekologický pohled na práci s krajinou. Je vlastně trochu pokrytecké zazlívát Brazílii, že odlesňuje Amazonii, když my v Evropě jsme tenhle problém vlastně „vyřešili“ před stovkami let, kdy se nějak ustálil poměr mezi lesem a zemědělskou krajinou. My bychom měli světu nabídnout znalosti v oblasti takového zemědělství a lesnictví, které nevyvolává ztráty obrovských ploch lesa a masivní erozi. Jednou z cest pro tyto oblasti je určitě i agrolesnictví.

Do tropů samozřejmě nemůžeme vyvézt české lesnictví se smrkem, to je jasné, ale například pan Gustávo Barbosa, kolumbijský podnikatel, který se tuším v roce 2001

Výhled z areálu OSN směr Mont Blanc, Švýcarsko. Foto: Richard Slabý

přijel do Čech na doporučení lesníků z Kuby seznámit s naším lesnictvím, aby mohl pěstovat porosty jako zdroj dříví pro svoje nábytkářské firmy, říkal: „Vy celý ten český balík lesnické technologie, od genetiky přes školkařinu, zakládání až po výchovu a těžbu porostů, nějak „tropikalizujte“ a vyvážte ho jako celek!“

■ Funguje tento přenos znalostí v zemích s úplně jinými přírodními podmínkami? Jaká je úspěšnost jejich aplikace?

Určitě funguje, ale musí se přizpůsobit místním podmínkám. Stačí se ohlédnout za nedávnými projekty českých lesníků v Jižní Americe. Když přijede zahraniční expert do dané země, musí se nejdříve dívat a poslouchat a své zkušenosti tam nabízet po kouscích a po zralé úvaze. Je dobré poslouchat místní lidi, kteří mají tamní přírodní podmínky daleko více pod kůží než člověk, který tam přijede, byť i na dva, tři roky.

■ Jak vlastně přijímají cíloví uživatelé rozvojovou pomoc? Ochotně či spíše s nedůvěrou?

Obecně jsou rádi, protože tam podobný projekt, jakého jsem se zúčastnil na Kamčatce, v Kyrgyzstánu či nyní v Mongolsku, přinese vždy nějaké peníze, nové znalosti, nové technologie. Ale počáteční nedůvěra je častá.

■ Proč se zrovna ÚHÚL zapojuje do zahraniční rozvojové spolupráce v lesnictví?

ÚHÚL k tomu dospěl historickým vývojem, kdy se koloniální země, jako je třeba Francie, nemohly napřímo zapojit do projektů zjišťování zásob v bývalých koloniích. Protože se všeobecně vědělo, že v Čechách jsou dobří lesníci, tak se do těchto zemí přes tehdejší podnik zahraničního obchodu Polytechna dostali v sedmdesátých letech lesníci z Lesprojektu. Projekty byly buď bilaterální, nebo ve spolupráci s FAO, specializovanou organizací pro výživu a zemědělství OSN. Do ciziny ale cestovali i lidé z akademické sféry a z výzkumného ústavu ve Straněch a nebylo to jen s taxací. Ačkoli základním posláním dnešního ÚHÚL je působit v České republice a poskytovat nezávislé informace o lesích, tak se Česká rozvojová agentura obrací na ÚHÚL v oblastech, které ÚHÚL na území ČR zajišťuje.

Pozn. red.: Více o českých lesnících v zahraničí: <http://www.uhul.cz/nase-cinnost/dalsi-cinnost/prehled-projektu/541-almanach>

NA SKOK DO MONGOLSKA

■ Poslední dva roky působíte v Mongolsku v rámci rozvojového projektu „Rozvoj lesů a genofondu místních ekotypů lesních dřevin v Mongolsku“. Co je jeho podstatou a cílem?

Původní podstatou projektu byla genetika lesních dřevin a návrh zásad Oblastních plánů rozvoje lesů, ale postupně byl rozšířen o vybudování dvou lesních školek, vysazení semenného sadu modřínu, o vzdělávání lesníků a práci s veřejností. Navíc chce mongolská strana, abychom ukázali konkrétní péči o stávající lesní porosty. Jde tak o přenos širokého komplexu lesnických činností, které tady v Evropě máme zažit.

■ Jak si má Středoevropan představit lesy a lesnictví v Mongolsku?

Lesy v Mongolsku, to je velmi široký pojem. Jejich rozloha se odhaduje na 14–18 milionů ha, tedy víc než lesy Polska, ČR a Slovenska dohromady. Jsou na severu země a jde o jižní okraj rozsáhlé ruské tajgy. Převažující dřevinou je modřín, dále borovice, bříza, topoly a vrby. Všechno to jsou původní lesy, tedy lesy podléhající klasickému boreálnímu cyklu. Principy stávajícího lesnictví jsou jednoduché. Toulavou sečí se vykácejí staré stromy, odvezou se kmeny, ale zavětvené vršky se nechají ležet na zemi a nikdo se moc nestará, co bude dál. Na zbytcích kmenů se množí hmyzí škůdci. Někde dojde k náletu, někde ne, lesy jsou proto proměnlivé, mezeraté. Rozsáhlá území tvoří holiny po požárech. Navíc do lesa mají volný přístup, ačkoli je to zakázáno, ovce, kozy, krávy, koně... Mnoho lesů je ale také mimo dosah lidí v neobydlených a těžko přístupných končinách a tam jde o klasickou tajgu bez zásahu člověka.

Ve střední Evropě máme 250, 300 let starou lesnickou historii a tradici a i laik, když se o lesy zajímá, automaticky vstřebává některé vědomosti. V Mongolsku ale mají s pochopením i některých základních lesnických principů problém. Rodina, se kterou spolupracujeme, žije v tom stejném údolí tři sta let a k lesu má nesmírně silný vztah. Mnohé věci, které my považujeme za samozřejmé, si ale někdy neuvědomují.

■ Co je hlavním problémem lesů v této oblasti?

Největšími problémy jsou dopady klimatické změny, požárů, pastvy a těžeb bez obnovy. Pokud se celosvětově teplota

Poblíž NP Gorki-Terelj, Mongolsko. Foto: Richard Slabý

zvýšila o 0,8 °C za posledních 100 let, tak v Mongolsku za posledních 70 let stoupla o dva stupně. Nadále se tam zvýrazňuje kontinentální charakter klimatu, při němž existují velké rozdíly mezi dnem a nocí, létem a zimou; je to země, kde téměř neexistuje jaro a podzim.

V létě jsou také problémy s požáry, ať už vznikajícími přirozenou cestou například od blesků, anebo zapříčiněnými lidmi. S klimatickou změnou dále souvisí nárůst poškození biotickými škůdci a suchem.

Mongolsko má 3,5 milionu lidí, z toho téměř polovina žije v jednom jediném hlavním městě, Ulánbátaru. Mnoho z nich enormně zbohatlo na přírodních zdrojích a také vznikla i relativně silná střední vrstva, která má terénní auta a využívá přírodu k rekreaci a k lovu. Proto také stoupá množství požárů způsobených člověkem. Lidé si ale také, a to je pozitivní, všímají špatného stavu lesů a tlačí na politiky, aby se stav zlepšil. Stát ale nemá s poklesem celosvětových cen surovin mnoho prostředků. Ve stručnosti se dá říci, že mongolský lesní zákon je dobrý, spolupracovalo na něm FAO, ale problémem je jeho dodržování v rozsáhlých oblastech bez stálého osídlení a přítomnosti státní správy.

■ Lesů v Mongolsku tedy přibývá či ubývá?

Ubývá. Mongolsko si ale stanovilo velmi ambiciózní plán, který podepsalo Ministerstvo životního prostředí, pod nějž spadají lesy. Chce do roku 2030 zvýšit plochu lesa o více než milion ha, což je

S Huigou, věrným to "mongolským Pátkem". Foto: Antonín Kusbach

Výroba paliva na základně za Sharyn Golem, Mongolsko. Foto: Richard Slabý

obrovský úkol, když vezmeme v úvahu tamní úroveň lesnictví a vzdělání a státní finanční prostředky.

SPLNĚNÉ I NESPLNĚNÉ SNY

■ **Na závěr osobní otázka: V jaké zemi se vám líbilo nejvíce a do jaké byste se ještě rád podíval?**

Jsem člověk, který je rád, když všechno funguje. Proto mi jako ráj na zemi přišla Ženeva. Člověk vyjede z města a za pět minut je v krásné přírodě. Navíc na jedné straně přes jezero je výhled na Mont Blanc, na druhé straně vápencové pohoří Jura. Miluji také Skandinávii, ale i Toskánsko, které je krásnou a „spořádanou“ částí Itálie.

Pod vlivem knížek jsem snil o návštěvě západu Kanady a USA, to se mi splnilo. Od školy jsem se také viděl na projektech v tropických pralesích, ty se mi zatím podařilo navštívit jen o dovolené. Chtěl bych vidět Kostariku, mlžné lesy s orchiděmi a broméliemi... Kostarika je mi sympatická už od dětství i tím, že nemá armádu, a časem se k tomu přidalo i to, že se dobře stará o životní prostředí.

■ **Děkuji za rozhovor.**

11. 10. 2016, Veronika Lukášová

Pozn. red.: Bližší informace o projektu zahraniční rozvojové spolupráce v Mongolsku přineseme v některém z dalších čísel Lesnické práce. Více se dočtete na: www.forest4mongolia-cz.net.